

ת"פ 50344/08/15 - מדינת ישראל, באמצעות משטרת ישראל - שלוחת תביעות יהודה ש"י, נגד נועם פדרמן, עובד פדרמן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 50344-08-15 מדינת ישראל נ' פדרמן

בפני כב' השופט אילן סלע

בעניין: מדינת ישראל
באמצעות משטרת ישראל - שלוחת תביעות יהודה ש"י, המאשימה
ע"י עו"ד אבי בוז
נגד
1. נועם פדרמן
2. עובד פדרמן
הנאשמים נאשם 2 ע"י ב"כ עו"ד איתמר בן גביר

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד

נאשם 1

נאשם 2 וב"כ עו"ד איתמר בן גביר

הכרעת דין

כתב האישום ותשובת הנאשמים

1. כנגד הנאשמים, אב ובנו, הוגש כתב אישום המייחס להם עבירה של חבלה במזיד לרכב, לפי סעיף 413(ה) לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "החוק") ביחד עם סעיף 29(א) לחוק.

2. לפי המתואר בכתב האישום, ביום 4.12.14 בסמוך לשעה 14:40, בסמטת ארז סמוך לכניסה לקריית ארבע

עמוד 1

(להלן: "המקום"), נכח אדם, שזהותו אינה ידועה למאשימה, שיידה אבנים (להלן: "האחר") לעבר צומת שבמקום ולעבר ג'יפ ממוגן שעבר במקום, וחזר על הפעולה כארבע פעמים.

3. בהמשך למתואר, נהג נאשם 1 ברכב ג'יפ מסוג דייהטסו (להלן: "הרכב"), כשעמו נסעו בנו נאשם 2, בנו בן 5- ומר פסח פינצ'בסקי. כאשר עברו בצומת, יידה האחר מספר אבנים לעבר הרכב שפגעו בחלקו הימני ובשמשט הרכב.

4. נאשם 1 עצר את רכבו במקום ויחד עם נאשם 2 רצו לעבר האחר, אשר עמד בסמוך לרכב מסחרי מסוג מרצדס (להלן: "המסחרית"), כאשר האחר הבחין בהם, הוא החל לברוח מהמקום.

5. בתגובה, החלו הנאשמים לזרוק אבנים לעבר המסחרית, במטרה לתפוס את האחר, אך האבנים לא גרמו לה לנזק. בתגובה, התקרב האחר לנאשמים ויידה לעברם אבנים מטווח קרוב.

6. בשלב זה, נאשם 1 ניגש לחלקו האחורי של המסחרית, בו היו קרטוני ביצים, אחז במספר קרטוני ביצים בידיו, השליך אותם לקרקע ושברם. המסחרית עזבה את המקום וכך גם האחר.

7. בהמשך לכך, הנאשמים ניגשו לג'יפ שברולט (להלן: "רכב השברולט") אשר חנה במקום וזרקו אבנים על שמשו הקדמית עד לניפוצה. לאחר מכן עברו הנאשמים לרכב שחנה מאחורי רכב השברולט (להלן: "הרכב הנוסף") ויחד זרקו עליו אבנים עד לניפוצ שמשותיו. לאחר מכן, נאשם 1 זרק אבנים על רכב אופל שחנה גם הוא במקום (להלן: "רכב האופל"), ניפץ את השמשה הקדמית שלו, חזר לרכב השברולט ובאמצעות אבנים ניפץ גם את שמשותיו.

8. בתשובתו לאישום, טען נאשם 1, כי עת נסע בצומת הסמוכה לסמטת ארז, מחבל (הוא האחר שבכתב האישום) שעמד בצומת יידה אבנים אל עבר הרכב בו נסע ופגע ברכב ובשמשה שלו. מחבל זה, כך נטען, ניסה לרצוח יהודים באמצעות זריקת אבנים על כלי רכבם, וכך דקות ספורות עובר להגעתו למקום, יידה המחבל אבנים לעבר רכבה של גננת גן הילדים בחברון הגב' רחל דנינו, לעבר אוטובוס, ולעבר שני ג'יפים של צה"ל.

9. נאשם 1 המשיך וטען כי כאשר הותקף על ידי המחבל, הסתובב עם רכבו לעברו, עצר את הרכב, ירד ממנו והחל לרדוף אחר המחבל, אשר ברח לסמטה המובילה לשכונת ג'בל ג'ועם. הוא הבחין במחבל נמלט לעבר המסחרית ולכן יידה אבנים, אשר פגעו, שלא במתכוון, במסחרית אך לא גרמו לה נזק. בשלב זה, הוא שמע עובר אורח אומר לנהג המסחרית, בשפה הערבית, לדרוס אותו, והוא ראה את נהג המסחרית מתקדם למסחרית. על מנת לנטרל את הסיכון, הוא ניגש למסחרית, לקח מספר תבניות ביצים שהיו מונחות בתוכו והשליכן על הקרקע. לטענתו, מעשה זה הרתיע את בעל המסחרית שברח מהמקום. לדבריו, בעל המסחרית לא ניסה למנוע מהמחבל ליידות אבנים.

10. לדברי נאשם 1, בשלב זה, הוא שמע צעקות בשפה הערבית מגגות הבתים ובתי הספר שקראו לטבוח יהודים.

במקביל, נזרקו לעברו אבנים והוא חש סכנה ואיום של דריסה. על מנת לנטרל סכנה זו הוא ניפץ מספר שמשות של כלי רכב שעמדו בסמטה, כאשר בעליהן נופפו במפתחות תוך צעקות בערבית לדרוס אותו. בשלב מסוים, הגיח המחבל בחזרה לסמטה, והחל ליידות אבנים לעברו. לדבריו, כאשר הגיעו למקום כוחות צבא ומשטרה הוא חדל ממעשיו, חזר לרכבו ונסע לביתו. נאשם 1 הדגיש כי המחבל לא היה לבדו, וכי בשעה שיצא לרדוף אחר המחבל, הוא השאיר את הטלפון הנייד שלו ברכב ולכן לא יכול היה להזעיק עזרה.

11. נאשם 1 הוסיף, כי בחלוף מספר ימים פורסמה כתבה בערוץ 2 אודות האירוע ושודר סרטון ערוך שנמסר לטלוויזיה על ידי ארגון "בצלם". רק לאחר שידור הכתבה, הוא זומן לחקירה.

12. טענתו של נאשם 1 הייתה, כי עומדות לו מספר הגנות, ביניהן, הגנה עצמית, הגנת הצורך, הגנת הכורח, צידוק, וכן הגנה מן הצדק מאחר והמחבל לא נתפס על אף שזהותו ידועה למאשימה שכן ניתן לזהותו בסרטון המתעד את האירוע. לדבריו, אלמלא רדף אחר המחבל ופעל כפי שפעל, היה עובר על הוראות חוק לא תעמוד על דם רעך, התשנ"ח-1998, וכי במעשיו הוא אך סייע לכוחות הביטחון במילוי תפקידם וגם עובדה זו מקימה לו הגנה.

13. ב"כ נאשם 2 הכחישה את המיוחס לנאשם 2 ושללה את הטענה כי נאשם 2 פגע במזיד בכלי רכב. כן הצטרפה ב"כ נאשם 2 לכלל טענות נאשם 1.

המסכת הראייתית

פרשת התביעה

14. המאשימה הצטיידה עם עדויות בעלי כלי הרכב: מר יאסר אל נתשה בעל המסחרית ובנו מר אחמד אל נתשה, הגב' בושרה אלבכרי בעלת רכב השברולט ומר באסם ג'אבר בעל רכב האופל. כן הצטיידה עם עדותו של השוטיר שגב מדמון אשר הגיע למקום, לפי טענתו, בסוף האירוע. ואולם, חומר הראיות העיקרי היו שני סרטונים שתיעדו את האירוע. סרטון שצולם ממצלמה צבאית המותקנת מעל הצומת (ת/2, להלן: "הסרטון הצבאי") וסרטון שצולם על ידי הגב' סוזן זראקו, אשר תיעדה את האירוע מגג ביתה, במצלמה השייכת ל"בצלם" (ת/10, להלן: "סרטון בצלם"). כן הוגשו הודעות הנאשמים שנגבו על ידי מר רפאל סבג.

15. באשר לסרטון הצבאי, העידה הגב' יעל גרינברג אשר שימשה במועד האירוע כחיילת וצפתה במתרחש באמצעות המצלמה הצבאית (להלן: "התצפיתנית"). בהודעתה (ת/1), שהוגשה חלף חקירתה הראשית, ציינה התצפיתנית כי צפתה באחר משליך אבנים אל עבר כלי רכב של יהודים שעברו בצומת, ובכלל זה על הרכב בו נסעו הנאשמים. בשלב זה, היא הבחינה בנאשמים יורדים מהרכב מיידים אבנים לכיוון האחר שהחל לברוח מהמקום. הנאשמים הרימו אבנים גדולות וידו אותן אל עבר כלי רכב שחנו במקום. לאחר מכן הבחינה בהגעת המשטרה, ואז נסעו הנאשמים מהמקום. בהמשך, ציינה כי האירוע החל בכך שכחמישה ילדים ידו אבנים על כלי רכב שעברו בצומת, לאחר שג'י' צבאי עבר במקום, היא הבחינה רק באחר מיידה אבנים.

16. בחקירתה הנגדית, ציינה התצפיתנית כי הדיווח הראשון על ידיו אבנים במקום הגיע מחיילים שהיו במקום. היא

התעקשה על כך, שהבחינה בחמישה ילדים מיידים אבנים על אף שבסרטון מבחינים רק באחר עושה זאת. היא ציינה כי התמקדה באחר כדי להפליל אותו והוסיפה כי קיימת במקום מצלמה נוספת, שנתנה כיסוי לכל האזור.

17. הסרטון השני כאמור, צולם על ידי הגב' זראקו. הודעתה (9/ת) הוגשה חלף חקירתה הראשית ובה סיפרה, כי לאחר שילדיה סיפרו לה שיש בעיה עם הצבא בסמטה, היא עלתה לגג ביתה יחד עם חברתה וצילמה את המתרחש בסמטה באמצעות מצלמה של ארגון "בצלם" המוחזקת על ידה.

18. הואיל והסרטונים מהווים את הנדבך העיקרי בראיות, אתאר את עיקרי הדברים הנצפים בסרטון הצבאי (2/ת), תוך אזכור ההתאמה לסרטון בצלם:

- מתחילת הסרטון (מונה 00:00) למשך כחצי דקה, נצפה ג'יפ צבאי עומד בצומת. בדקה 00:28 נצפים מספר נערים, שאחד מהם (הוא האחר) מתקרב לצומת, לבוש חולצה אדומה וסוודר שחור קשור על צווארו. בדקה 00:41 האחר זורק אבן לכיוון הצומת ובדקה 00:49 הוא זורק אבן נוספת לכיוון הצומת. בשלב זה, מגיעה המסחרית לסמטה.

- בדקה 01:20 האחר אוסף אבנים מהקרקע בשתי ידיו, רץ לכיוון הצומת, עובר את המחסום, עומד באמצע הצומת ומסתכל ימינה ושמאלה. בחלוף מספר שניות, בדקה 02:00 האחר זורק אבן לכיוון הג'יפ הצה"לי ובורח לתוך הסמטה. הוא חוזר לצומת בריצה לאחר 14 שניות, בדקה 02:14, ומרים אבנים בידיו. בשלב זה נמצאים לצדו בצומת, אדם נוסף לבוש שחור ואדם עם ילד ועגלת סופר.

- בדקה 02:40 האחר מסתכל על המצלמה הצבאית, מצביע לכיוונה, זורק עליה שתי אבנים ורץ לכיוון הסמטה. הוא עוצר בסמוך לעמוד החשמל שליד המחסום, בדקה 02:56, וזורק אבן לכיוון ג'יפ שמגיע לצומת.

- בדקה 03:08 נפתחת הדלת האחורית של המסחרית ודלת הנהג שלה. הנהג ובנו יורדים מהמסחרית ומורידים תבניות ביצים, באותו זמן, האחר אוסף אבנים. בדקה 03:20 האחר הולך לצומת וזורק שתי אבנים על הרכב בו נוסעים הנאשמים. הרכב של נאשם 1 מסתובב ונעצר בצומת, כשהאחר בורח לכיוון הסמטה ומיד אחרי המסחרית פונה ימינה בריצה.

- בדקה 03:29 נאשם 2 יוצא מהרכב (סרטון בצלם שהוגש, 10/ת, מתחיל בשנייה זו) בריצה ומיד אחרי נאשם 1. בדקה 03:35 נאשם 2 זורק אבן לכיוון הסמטה, נאשם 1 מרים אבן וזורק אותה לכיוון המסחרית. בדקה 03:43 נאשם 1 הולך הצידה ומרים אבנים, כשנהג המסחרית פונה לכיוון הנאשמים ומדבר עם נאשם 2. בשלב זה, נאשם 1 מתקרב וזורק אבן על החלון האחורי השמאלי של המסחרית כשנהג המסחרית מנסה למנוע זאת בידיו.

- או אז, בדקה 03:50 קופץ נאשם 1 מעל הבטונדות החוסמות מעבר כלי רכב מהסמטה אל עבר הצומת. הוא ניגש למסחרית, לוקח את תבניות הביצים שהיו בפתחה, וזורק אותן על הרצפה. נהג המסחרית נכנס למושב הנהג ונוסע מהמקום.

- בדקה 04:06 נאשם 1 מרים אבן גדולה וזורק אותה בשתי ידיו על השמשה הקדמית של רכב השברולט שחונה בצד ומנפץ אותה. הוא נוטל את האבן שזרק על השמשה הקדמית וזורק אותה על צדו הימני של אותו רכב. בד בבד, נאשם 2 זורק אבן גדולה על השמשה הקדמית של אותו רכב ומנפץ אותה עוד יותר.

- בדקה 04:19 נצפה האחר זורק אבן לכיוון הנאשמים, ובסרטון בצלם (בדקה 00:50) ניתן לראות, כי גם נער נוסף הלובש קפוצ'ון אפור, זורק אבן לכיוון הנאשמים ובורח. בתגובה, בדקה 04:24 נאשם 2 זורק אבן לעבר האחר.
- לאחר מכן, בדקה 04:39 נאשם 1 מרים אבן וזורק אותה על החלון הימני הקדמי של הרכב הנוסף שחונה מאחורי רכב השברולט, ומנפץ אותו. בשלב זה, מתקרבת קבוצת אנשים לכלי הרכב.
- שוב, בדקה 04:51 נאשם 1 זורק אבן מעל הרכב הנוסף. הוא מרים אבנים נוספות, ניגש לרכב האופל וזורק שתי אבנים על השמשה הקדמית שלו. בדקה 05:18 הוא זורק אבן על החלון האחורי הימני של הרכב הנוסף. גם נאשם 2 זורק בשלב זה אבן על אותו רכב וניתן לראות כי האבן פוגעת ברכב הנוסף וניתנת ממנו אל עברו השני של הרכב. לאחר מכן, נאשם 1 מרים אבן וזורק מטווח קרוב על החלון האחורי הימני של אותו רכב ומנפץ אותו.
- בדקה 05:30, כחלוף שתי דקות מתחילת האירוע, בו השתתפו הנאשמים, מגיעה המשטרה למקום, נאשם 2 קופץ מעל המחסום אל עבר הרכב של נאשם 1 וגם נאשם 1 עוקף את המחסום ושב אל רכבו. ג'יפ צהלי הגיע למקום בדקה 06:10.
- 19. כאמור, העידו גם בעלי כלי הרכב. מר יאסר אל נתשה בעל המסחרית. בחקירתו הראשית סיפר כי הוא סוחר ביצים במקצועו וכי ביום האירוע הוא הגיע להביא ביצים למשפחת ג'אבר. לאחר שעצר לפרוק את הסחורה, בנו, שעובד אתו, הוריד 8 קרטוני ביצים, ונאשם 1 שרץ לכיוון המסחרית לקח ממנו את הקרטונים וזרק אותם על הקרקע. בשלב זה, הוא עצמו ישב עדיין בתא הנהג, ואז הגיע נאשם 2 והחל לזרוק אבנים לתוך המסחרית. לדבריו, בנו נפגע מהאבנים בגבו והוא אף הראה את סימני החבלה לכוחות המשטרה. בשלב זה הוא הניע את הרכב ונסע מהמקום, כדי שהנאשמים לא ימשיכו לפגוע בסחורה.
- 20. בחקירתו הנגדית, השיב לשאלת ב"כ נאשם 2, כי לא הבחין בנערים שזרקו אבנים במקום. גם כשהוצג לו הסרטון בו נראה האחר מיידה אבנים והא עמד על כך שהוא לא הבחין בו. לבקשת הסניגור, הוגשה הודעתו (נ/5), ממנה עלה, כי לאחר שהם נסעו מהמקום הם המתינו במרחק של כ-300 מטרים עד להגעת המשטרה והצבא ושוב למקום.
- 21. הבן אחמד אל נתשה, אשר הודעתו במשטרה (ת/13) הוגשה בהסכמה חלף חקירתו הראשית, סיפר בחקירתו הנגדית כי הוא היה בתוך המסחרית והוריד תבניות ביצים, כאשר הנאשמים זרקו אבנים לכיוון המסחרית ואחת האבנים פגעה בחלון האחורי השמאלי, נכנסה פנימה ופגעה בגבו. בתום האירוע, הוא הראה את סימני הפגיעה בגבו לשוטרי שנתח במקום. השוטר צילם אותו ורצה לקחת אותו לטיפול רפואי, אך הוא סירב ואמר שהוא רוצה ללכת בעצמו לבית החולים, וכך עשה. הוא ציין, כי לא ראה שפלסטינים זרקו אבנים כשהגיע לאזור עם אביו.
- 22. הגב' אלבכרי, בעלת רכב השברולט, סיפרה בחקירתה הנגדית כי הגיעה לבית חברתה, אשר גרה בסמוך אליה, ובשעה 15:15 או 15:30 קראו לה, ואמרו לה שרכבה נפגע מאבנים. היא ציינה, כי חלף זמן עד שפנתה למשטרה להגיש תלונה כי לא ידעה למי להתלונן, עד שהתקשרו אליה מהמשטרה. בהודעתה (ת/12) שהוגשה חלף חקירתו

הראשית, ציינה כי כתוצאה מיידוי האבנים נשברה השמשה הקדמית של הרכב, כמו גם השמשה הימנית אחורית.

23. מר ג'אבר, בעל רכב האופל, העיד כי רכבו היה במצב טוב בעת האירוע, הוא לא נכח ליד הרכב בעת האירוע וכי הוא היה בביתו המרוחק כ-100 מטרים מביתה של הגב' זראקו, שהינה קרובת משפחתו. הוא ציין, כי כיום הרכב אינו ברשותו לאחר שהוא מכר אותו. בהודעתו (ת/11) שהוגשה חלף חקירתו הראשית, ציין כי כתוצאה מיידוי האבנים נשברה השמשה הקדמית של הרכב.

24. השוטר, שגב מדמון, סיפר בחקירתו הראשית כי הגיע למקום עם מספר שוטרים והבחין במספר פלסטינאים ויהודים ובנאשם 1 עוזב את המקום ברכבו. הוא ערך תשאול ראשוני לנוכחים במקום, והפלסטינאים שהיו נסערים הצביעו על נאשם 1 וטענו כי זרק אבנים על כלי רכבם והשליך תבניות ביצים. הוא הבחין בשלושה כלי רכב שמשותיהם מנופצות. הוא הוסיף כי פלסטיני אחד טען בפניו כי הוא נפגע מאבן אך לדעתו מדובר היה בשריטה שלא נראתה כפגיעת אבן. הפלסטינים הופנו על ידו להגשת תלונה במשטרה והיהודים הופנו להגשת תלונה באמצעות קצין אג"ם. בהמשך הוגש דו"ח הפעולה שמילא לאחר האירוע (נ/7). עם זאת, לאחר שצפה בשני הסרטונים הוא לא יכול היה לזהות אותם בהם.

25. העיד גם, החוקר מר רפאל סבג, באמצעותו הוגשו הודעות הנאשמים (ת/3 - הודעתו של נאשם 1, ו-ת/4 הודעת נאשם 2. כן הוגשו באמצעות מר סבג זכרון דברים שרשם ולוח צילומים של רכב השוברלט כשמששתו הקדמית מנופצת (ת/5) וכן מזכר ולוח צילומים של רכב האופל שמששתו הקדמית מנופצת (ת/6).

26. בחקירתו הנגדית, סיפר מר סבג, כי לא ידוע לו על מידי אבנים נוספים מלבד האחר, וכי זהותו של האחר אינה ידועה למאשימה. הוא ציין, כי הוא פיצל את התיק לחקירה לתיק של האחר ולתיק של הנאשמים. הוא אישר כי המתלוננים לא נחקרו בדבר טענות הנאשמים כי קראו לעברם קריאות קשות של לטבוח ביהודים ולדרוס אותם, זאת משום, שלא ראו טענות אלה כרלוונטיות.

פרשת ההגנה

27. הנאשמים, הצטיידו לצד עדויותיהם בעדויות שניים שעברו בצומת דקות לפני האירוע ואבנים יודו גם אל עבר כלי רכבם, גב' רחלי יהודית ונינו ומר עודד בלום. כן העיד, מר עופר אוחנה, שהגיע לאירוע בסיומו. נאשם 1 גם הצטייד עם חוות דעת של אל"מ (מ"ל) מר גבע ראפ (נ/7).

28. נאשם 1 סיפר בחקירתו הראשית, כי נסע ברכבו מכיוון חברון לכיוון קריית ארבע בסמטת ארז, כשלפתע, אדם שעמד באמצע הכביש החל לזרוק עליו אבנים. האבנים פגעו ברכב, והוא מיד סובב את הרכב לכיוונו והחל לרדוף אחריו במטרה לתפוס אותו. הוא ציין, כי היה מדובר במקרה חמור מאשר מקרים קודמים אחרים, בהם עצר והזעיק את המשטרה, מכיוון שמדובר באדם שיידיה אבנים מ"טווח אפס". מיידיה האבנים התחבא מאחורי המסחרית ולכן, הוא זרק אבנים לכיוונו, אותם אבנים שהיו על הכביש אחר שנזרקו לשם על ידי האחר.

29. נאשם 1 הוסיף וסיפר, כי עבר את המחסום הקיים שם כדי למנוע מעבר כלי רכב ושמע את אחד הפלסטינאים אומר בשפה הערבית "הוא יעבור ואחרי זה תדרוס אותו". מאוחר יותר הסתבר לו כי למי שכוונו הדברים, היה נהג המסחרית. מששמע זאת, נוכח ריבוי פיגועי הדריסה באותה עת, הוא נלחץ והבין שעליו לפעול, לכן זרק את הביצים שראה בתא המטען של המסחרית, ואכן נהג המסחרית נבהל וברח מהמקום.

30. באותה עת, נזרקו עליו אבנים מצד ימין, ועל אף שהוא היה בתוך הסמטה לבדו, בלתי חמוש, הוא חש חובה למנוע ממיידה האבנים לחזור לכביש. בד בבד, הוא הבחין בפלסטינאים שבאים עם מפתחות כלי רכבם שורקים וצועקים "איטבח אל יהוד" ו"לדרוס אותו", ובאבנים שנזרקו לעברו, לכן החליט לנפץ את שמשות כלי הרכבם על מנת למנוע מהם לדרוס אותו. הוא ציין כי הרגיש שנדרש ממנו לפעול בנחישות וכך פעל.

31. בחקירתו הנגדית, הבהיר נאשם 1, כי בתחילה הדבר החשוב ביותר היה לתפוס אבנים ולרדוף אחר האחר, שיידה אבנים אל עבר כלי הרכב על מנת לתופסו. הוא נתבקש לצפות בסרטון הצבאי, והצביע תוך כדי על מספר אנשים המידיים אבנים וקשורים אל האחר. לדבריו, נזרקו עליו אבנים גם מתוך הסמטה וגם מתוך הגפנים. הוא שב וטען, כי ידיו האבנים על כלי הרכב החונים הייתה למנוע את דריסתו, הגם שכלי הרכב לא היו מונעים.

32. נאשם 2 סיפר בחקירתו הראשית, כי נסע יחד עם אביו, אחיו הקטן וטרמפיסט ברכב. כשהגיעו לצומת, מחבל זרק עליהם אבנים, ועל כן, הוא ואביו ירדו מהרכב והחלו לרוץ לכיוונו, בשלב זה, הצטרפו אל האחר פורעים ערבים שצעקו לדרוס ולהרוג אותם, ונזרקו לעברם אבנים מכל מיני כיוונים. הוא ואביו היו מוקפים. לדבריו, ידיו האבן על ידו הנצפים בסרטון הצבאי בדקה 03:37 הייתה לכיוון המחבל שהיה בתוך הסמטה, ובדקה 04:12 לכיוון המחבלים שהיו בסמטה שמימינו. האבן אותה הוא מיידה בדקה 05:18 לא נועדה לפגוע ברכב, אלא במחבלים שהיו בתוך הכרמים. בהתייחס לדקה 00:50 בסרטון בצלם שם הוא נצפה מיידה אבן לכיוון אחד מכלי הרכב, הוא הבהיר, כי ניתן לראות כי האבן אינה מכוונת לפגוע ברכב כי אם במחבל שיידה אבנים.

33. בחקירתו הנגדית, נדרש נאשם 2 להתנהגותו בחקירה, שם שמר כמעט לאורך כל החקירה על זכות השתיקה. הוא סיפר, כי הגיע לחקירת המשטרה עם דף שהכין עם עורך דינו (14/ת) והוא הקריא את הכתוב בדף לחוקר, ומלבד זו, הוא בחר שלא לשתף פעולה, בעצת עורך דינו, הוא סרב לשתף פעולה.

34. מר אוחנה, סיפר בעדותו, כי קיבל דיווח על זריקת אבנים, ועל כן הוא נסע למקום וכשהגיע דיווח על אבנים שהיו על הכביש. הוא סיפר, כי שמע שריקות וצעקות בערבית, ראה את הנאשמים, שאל אותם לשלומם ואמר להם לצאת כדי שלא יפגעו. הוא הוסיף, כי נזרקו אבנים מכיוון בית הספר שנמצא בסמוך לסמטה ומהסמטה עצמה. הוא עצמו לא הבחין בנאשמים מיידים אבנים על כלי הרכב.

35. הגב' רחלי יהודית ונינו סיפרה כי בסמוך לשעה 14:10 היא הגיעה לצומת מכיוון חברון, ועל הכביש עמדו צעירים וידו אבנים. ברכב היו איתה, באותה שעה, בנה ושני ילדים של חברתה, כשהאבנים עפו מכל עבר. אך בנס, היא לא איבדה שליטה על הרכב ונסעה לכיוון קריית ארבע במהירות. כשיכלה לעצור, דיווחה למוקד על זריקת אבנים, וכשהגיעה לשער קריית ארבע דיווחה על כך גם לחיילים שהיו בג'יפ צבאי שהיה במקום.

36. מר עודד בלום, סיפר גם הוא, כי נסע בצומת כשאשתו שהייתה בהריון ישבה לצדו, ונערים בני 14 או 15 זרקו עליהם אבנים. שמשות הרכב בו נסע התנפצה והרכב נפגע במספר מקומות. הוא רצה לצאת ולעצור את זריקת האבנים, אך אשתו פחדה, ולא הסכימה לכך. לכן הם המשיכו בנסיעה עד קריית ארבע, שם הוא דיווח למשטרה. בחלוף כשעה וחצי הוא הלך למשטרה ומסר את גרסתו (נ/8).

37. כאמור, נאשם 1 ביקש לסמוך טענותיו גם על חוות דעתו של מר ראפ. בחוות הדעת ציין מר ראפ, כי הנאשמים פעלו באומץ הראוי להערכה, באופן בו מומלץ לנהוג במקרה מעין זה, בו אזרח נקלע לסיטואציה של זריקת אבנים כשכוחות הביטחון אינם באזור. במעשיהם, נטען, הסירו הנאשמים את הסכנה שנשקפה לאזרחים ישראלים שעתידיים היו לעבור בצומת. לדבריו, המהלך ההתקפי בו נקטו הנאשמים שכלל ריצה קדימה, יידוי אבנים ופגיעה בחפצים דוממים, היה נחוץ להפסקת יידוי האבנים.

38. בחקירתו הנגדית, טען מר ראפ, כי פעולות הנאשמים לאורך האירוע היו בגדר הגנה עצמית וצורך. לדבריו, הנאשמים ידעו כי ברכב שנע מאחורי רכבם נוהגת אישה ועל מנת להגן עליה ממיידה האבנים, הם יצאו מהרכב, ופעלו למנוע את זריקת האבנים תוך שהם מסכנים את עצמם. בשלב זה, הם היו סכנה מוחשית מכל הכיוונים, כשכל אחד מהנוכחים במקום הוא מחבל פוטנציאלי, וקמה להם הזכות להגנה העצמית, שמכוחה, הם זרקו אבנים על כלי הרכב חונים לצורך הרתעת הנוכחים במקום.

39. לשאלת בית המשפט, ציין מר ראפ, כי פעולת ניפוץ שמשות כלי הרכב החונים הייתה פעולה הרתעתית שמנעה סכנה מיידית. שכן, אלמלא פעלו באופן זה, היו הנוכחים במקום מתנפלים עליהם. כשהופנה לכך, שככל שחולף הזמן, והנאשמים ממשיכים לנפץ שמשות כלי רכב, התושבים מתקרבים ומתגודדים סביבם, השיב כי בשלב זה היה עליהם לברוח.

דין והכרעה

40. הנאשמים אינם כופרים, אפוא, בניפוץ שמשות כלי הרכב שחנו בסמטה, כל אחד לפי חלקו. משכך, לעדויות בעלי כלי הרכב כמו לעדות השוטר מדמון, אין משמעות של ממש. מהגם, שהאירוע תועד, הן במצלמה הצבאית והן במצלמת בצלם, והסרטונים, בפרט הסרטון הצבאי - לגביו לא יכולה להיות מחלוקת כי הוא קביל, אותנטי ולא נערך, מהווים את התשתית הראייתית העיקרית.

41. הנאשמים, אמנם טענו בסיכומיהם כי אין להסתמך על סרטון בצלם, מאחר והוא נערך, אך הם לא ידעו להצביע על מקום בו קיים שוני בין סרטון בצלם לסרט הצבאי. צפייה בסרטונים מלמדת כי הם מתעדים את אותו אירוע ללא עריכה. גם אם אקבל את הטענה כי סרטון בצלם נערך בתחילתו, לאמור הוסר ממנו החלק הראשון המתעד את יידוי האבנים אל עבר כלי הרכב החולפים בכביש ואל עבר הנאשמים, הרי שמהשלב המתועד בסרטון שהוגש, לא קיים שוני בין סרטון זה לסרטון הצבאי.

42. לצד הודאת הנאשמים בניפוץ שמשות כלי הרכב, טענת נאשם 2 היא כי הדבר לא נעשה בכוונה לפגוע בכלי הרכב. יידוי האבנים על ידו נעשה במטרה לפגוע באחר אשר יידה אבנים לעבר כלי רכב שעברו בצומת על מנת לחדול

אותו מביצוע ממעשים אלו, ובלא כוונה, נפגעו שמשות כלי הרכב.

43. לצד זאת, נאשם 1, טען למעשה, אך לקיומן של הגנות שונות; כהגנה עצמית, צורך וצידוק. שכן, הוא לא כפר כי ניפץ בכוונה תחילה את שמשות כלי הרכב שחנו בסמטה. נאשם 2 הצטרף אף הוא לטענתו אלו, וטען כי אם תדחה טענתו כי כלל לא פגע בכלי הרכב במזיד, עומדות גם לו טענות להגנה עצמית וצורך.

44. **אציין כבר עתה, כי לאחר שצפיתי בסרטונים, פעמים רבות, הן במהלך הדיונים והם במהלך כתיבת הכרעת הדין, אין כל מקום לספק, והמסקנה היא אחת וברורה, כי הנאשמים עוברים מרכב לרכב, ובאחדים מהם משמשה לשמשה, ומנפצים, ושבים ומנפצים שמשה אחר שמשה, כשניכר בעליל כי הם לא פועלים מתוך פחד, ולא מתוך כוונה למנוע סכנה כלשהי, לא כפעולת הגנה, אלא רק מתוך כוונה לפגוע בכמה שיותר כלי רכב.**

ועתה לניתוח הראיות.

תחילה אדון במעשיו של נאשם 2 הטוען כי כלל לא ביצע פעולה של חבלה במזיד לרכב, ולאחר מכן אדון בטענות הנאשמים לקיומן של הגנות.

מעשיו של נאשם 2

45. הנה כי כן, בכתב האישום מיוחסת לנאשם 2 פגיעה בשני כלי רכב, ברכב השברולט (סעיף 7 לכתב האישום) וברכב הנוסף (סעיף 8 לכתב האישום). גרסת נאשם 2 כי הוא התכוון ליידות את האבנים אל עבר מידי האבנים כלפיו, אך כאמור, לאחר שצפיתי בסרטונים, מספר פעמים, אני סבור כי אין ספק בכך שיידוי האבנים על ידי נאשם 2, הן לעבר רכב השברולט והן לעבר הרכב הנוסף, נעשו בכוונה לנפץ את שמשותיהן. בסרטון הצבאי ניתן לראות כי נאשם 2 מיידה שלוש פעמים אבנים. הפעם הראשונה בדקה 03:35, אל עבר האחר הנמלט. בכתב האישום עצמו ציינה המאשימה (בסעיף 4) כי השלכת האבנים בשלב זה על ידי הנאשמים אל עבר המסחרית הייתה "במטרה לתפוס את האחר". צפייה בסרטון מלמדת, כי נאשם 2 החטיא והאבן פגעה במסחרית.

46. בהמשך, בדקה 04:24 ניתן להבחין בנאשם 2 מיידה אבנים אל עבר רכב השברולט. נאשם 2 בעדותו טען, כי ניתן לראות שהוא מכוון אל עבר אנשים המצויים לצד הרכב ומעבר לו והפגיעה ברכב השברולט לא נעשתה מתוך כוונה לפגוע בו או להזיק לו. ברם, צפייה בסרטון מלמדת, כי אין יסוד לטענה זו, יידוי האבן נעשה ישירות אל עבר שמשות רכב השברולט מטווח קרוב.

47. באשר ליידוי אבן נוספת על ידי נאשם 2 אל עבר הרכב הנוסף, מעשה המיוחס לנאשם 2 בסעיף 8 לכתב האישום. בעניין זה טען ב"כ נאשם 2 בסיכומיו, כי מצפייה בסרטונים לא עולה כי נאשם 2 השליך אבן לעבר הרכב הנוסף. ואולם, צפייה בסרטונים מלמדת כי בדקה 05:19 בסרטון הצבאי (01:54 בסרטון בצלם) נאשם 2 זורק אבן אל עבר הרכב הנוסף, אבן הניתזת לאחר הפגיעה אל מעבר לרכב, אך לא ניתן לדעת מהסרטונים איזה נזק גרמה אבן זו לרכב הנוסף.

48. עם זאת, אני סבור כי ניתן לייחס לנאשם 2 את מעשיו נאשם 1, אשר ניפץ את שמשותיהם של שלושה כלי רכב. כתב האישום אמנם מייחס לנאשמים עבירה של חבלה במזיד ברכב כ"מבצעים בצוותא" לפי סעיף 29 לחוק. ברם, ב"כ

המאשימה לא טען דבר בעניין זה בסיכומיו, ולמעשה גם במסגרת ההוכחות לא הובאה כל ראיה, ולא נשאלה כל שאלה, שהיה בה ללמד על חברתם של הנאשמים לביצוע בצוותא של מעשי החבלה. זאת ועוד. אכן, ההלכה היא כי גם שותפות ספונטנית יכולה, בנסיבות מסוימות, להיחשב לביצוע בצוותא (ע"פ 4693/01 **מדינת ישראל נ' בביזאיב**, פ"ד נו(5) 580 (2002)). ואולם, כאמור, לא נשאלה כל שאלה בעניין כוונותיהם של הנאשמים בעת ירידתם מהרכב וגם לאחר מכן, ואיני סבור כי הונחה תשתית המלמדת על חבירה יחדיו לביצוע משימה עבריינית משותפת מתוך מחשבה פלילית זהה. כל אחד מהם פעל בעצמו כפי הבנתו, ובעוד שנאשם 1 פעל כמעט ברצף, ועבר רכב אחר רכב, שמשה אחר שמשה; נאשם 2 פעל אך בנקודות זמן מסוימות כנגד כלי הרכב, ולא ניתן לקבוע כי הם פעלו בצוותא.

מכאן לטענות ההגנה.

הגנת הצורך - המרדף אחר האחר

49. מכאן לטענה בדבר קיומן של ההגנות להן טענו הנאשמים, ותחילה לטענה בדבר ההגנה העצמית והגנת הצורך.

50. בעניין זה נטען, כי הנאשמים ביקשו לרדוף אחרי האחר כדי למנוע ממנו להמשיך וליידות אבנים אל כלי רכב העוברים בצומת. לפיכך, נטען, עומדת להם הגנת הצורך הקבועה בסעיף 34א לחוק ולפיה "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מיידי להצלת חיו, חירותו, גופו או רכושו, שלו או של זולתו, מסכנה מוחשית של פגיעה חמורה הנובעת ממצב דברים נתון בשעת המעשה, ולא היתה לו דרך אחרת אלא לעשותו".

51. ואכן, לא יכולה להיות מחלוקת כי רדיפת הנאשמים בעקבות האחר, להברחתו מהמקום או לתפיסתו, הייתה דרושה, באופן מיידי, למניעת סכנה מוחשית של פגיעה בחייהם של המשתמשים בדרך החולפת בצומת. השאלה היא רק - האם מתקיים התנאי הקבוע בסעיף, לפיו לא הייתה לנאשמים דרך אחרת למנוע את הסכנה.

52. בעניין זה, טענה המאשימה כנגד פעולת הנאשמים מתחילת האירוע. לדבריה, הנאשמים לא היו צריכים לעצור בצומת, וודאי לא לרדוף אחר מידי האבנים. היה עליהם "להמשיך לנסוע ולהזמין את כוחות הבטחון". למצער נטען, היה עליהם להישאר בצומת "באזור בטוח יותר" ולהמתין עד להגעת כוחות הבטחון. היה אסור להם לרדת מהרכב, וודאי לא לעבור את המחסום ולרדוף אחר מידי האבנים כדי לתופסם. מעשה זה, של הפסקת יידוי אבנים על כלי רכב, גם כשאין מדובר ביידוי אבנים ממרחק ממקום בלתי ידוע, הדורש פעולת איתור וחיפוש, כי אם מאדם העומד במרכז צומת בה חלפו, חולפים ויחלפו כלי רכב, הוא לטענת המאשימה מעשה של "לקיחת החוק בידיים".

לא ניתן לקבל טענה זו.

53. קשה להפריז בחומרת הסכנה שנשקפה מיידוי האבנים על ידי האחר, אשר עמד במרכז הצומת, וכמעט "מטווח אפס" יידה אבנים אל עבר כל כלי רכב שעבר במקום. העדויות - הן של התצפיתנית והן של עוברי האורח, הגב' ונינו ומר בלום, מלמדות כי הדבר נמשך דקות לא מבוטלות. בפסקי דין רבים ובהחלטות רבות הביע בית המשפט את דעתו אודות הסכנה הגלומה במעשים מעין אלו ופוטנציאל הנזק הטמון בהם (ראו אך לדוגמה: ע"פ 5590/16 **נתשה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 17.01.18); ע"פ 4161/17 **פלוני נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.01.18); ת"פ (מחוזי-ים) 22038-01-16 **מדינת ישראל נ' זילבר** (פורסם בנבו, 17.04.20). כאשר אדם עומד בלב כביש ראשי ומשליך מ"טווח אפס" אבנים לעבר חלון הנהג ברכב שנוסע במהירות גבוהה, מעשיו יכולים להיות קטלניים (ראו: ע"פ 8827/01

שטרייזנט נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(5) 506, 524 (2003); בג"ץ 1336/16 פיראס מוסטפה אטרש נ' מפקד פיקוד העורף (פורסם בנבו, 3.04.16).

54. לא ניתן לדעת, מה היה קורה אילו הנאשמים היו עוזבים את הצומת מבלי לעצור בה, ומותירים את האחר להמשיך במעשיו וליידות אבנים כמעט מ"טווח אפס" אל עבר כלי רכב שחלפו בצומת. ניתן רק לשער. ואולם, די להזכיר בעניין זה את אשר פלמר ובנו התינוק יהונתן, שנהרגו, בכ"ד אלול תשע"א, בהתהפכות רכבם שנגרמה כתוצאה מיידוי אבנים מרכב חולף בכביש גוש עציון-חברון (צבאי 5194/11 (יהודה) **התביעה הצבאית נ' איאד באג'ס מחמד אלבו** (פורסם בנבו, 27.10.13); את אדל ביטון בת ה-3 אשר נפצעה אנושות ביום ג' ניסן תשע"ג כתוצאה מתאונת דרכים שנגרמה בעקבות יידוי אבנים על כלי הרכב שבו נסעה, סמוך לאריאל, ונפטר הכשנתיים לאחר מכן ביום כ"ח שבט תשע"ה; את אלכסנדר לבלוביץ' אשר נהרג בליל ראש השנה תשע"ו, לאחר שאיבד שליטה על רכבו עקב יידוי אבנים על רכבו בשכונת ארמון הנציב בירושלים; את אסתר אוחנה מבית שאן שנהרגה ביום כ"ט בשבט תשמ"ג כתוצאה מזריקת אבן בכביש באר שבע - חברון ליד העיירה דהרייה; ואת ג'אן בכור שנהרג בח' תשרי תשס"א, במהומות בחודש אוקטובר 2000 מזריקת אבן בכביש החוף ליד ג'סר אל זרקה.

55. פשיטא, כי לא ניתן לבוא בטרוניה כלפי אזרח שרכבו מותקף באבנים והוא נמלט מהמקום כדי להגן על חייו ועל חיי הנוסעים עמו. קשה יותר לקבל התנהלות מעין זו ממי שאמון על ההגנה על חיי התושבים במקום, ולכן קשה היה לצפות בסרטון הצבאי ולראות שלפני הגעת הנאשמים, חלף במקום ג'יפ צבאי, שעל פניו הבחין באחר מיידה אבנים, ועזב את המקום מבלי לעשות דבר, כאשר ידוע שמדובר בצומת בה נוסעים אזרחים, כל הזמן. אך הטענה כי הנאשמים חטאו בכך שלא המשיכו בנסיעה שכן היה עליהם להזעיק את כוחות הביטחון ולא "ליטול את החוק בידיהם" כטענת ב"כ המאשימה, עומדת בסתירה לנורמה המוסרית הבסיסית. די להפנות בעניין זה לדברי בית המשפט בת"פ 2005/06 **מדינת ישראל נ' יחזקאל** (פורסם בנבו, 18.04.07) אשר צוטט בהסכמה בערעור שהוגש על פסק דין זה (ע"פ 6392/07 **מדינת ישראל נ' יחזקאל** (פורסם בנבו, 30.04.08):

"...במקרה שבו אין המתקיף מבקש לפגוע בנתקף דווקא, אלא עלול לפגוע בכל מי שייקרה בדרכו, כפי שמצוי באירועים חבלניים, לא תחול חובת נסיגה על כל אחד מן הנוכחים. כל אדם אשר יש ביכולתו לפעול נגד התוקף, אם משום שהוא נושא נשק או שהוא בעל תושיה מסיבה אחרת, רשאי לפעול נגדו, ואף ראוי שיעשה כן ולא ייסוג ויחפש מקלט לנפשו-שלו בלבד. הדבר מתחייב במיוחד על רקע המציאות הביטחונית שבה שרויים תושבי מדינת ישראל, אך נכון כנורמה כללית בהתנהגות בין בני אדם ושורשים עמוקים לדבר במסורת ישראל ובמשפט העברי..."

56. גם לא ניתן לקבל את טענת ב"כ המאשימה בסיכומיו, כי די באמירה של נאשם 1 כי הבחין באחר בורח והוא רדף אחריו כדי לתופסו, כדי לדחות טענה להגנת הצורך או הגנה עצמית. שכן, משברח האחר, נמוגה וחפה הסכנה. צפייה בסרטונים מלמדת, כי בריחתו של האחר לרגע לא היה בה כדי להפסיק את הסכנה, ואם היו הנאשמים עוזבים אותו ונוסעים מהמקום, הוא היה שב לצומת וממשיך במעשיו לאלתר, כפי שעשה קודם לכן פעם אחר פעם, גם לאחר שהגיע למקום ג'יפ של כוחות הביטחון. תמוהה יותר, אמירת ב"כ המאשימה בסיכומיו, כי מטרת נאשם 1 במרדף אחר האחר לא הייתה מניעת תקיפה על ידי האחר, אלא תפיסתו ומשכך אין לראות במעשים אלו הגנה עצמית.

57. בשולי עניין זה אציין, כי לא מצאתי מקום לטרוניה שהעלו הנאשמים בדבר פירוט הרקע "החיוור" לאירוע בכתב האישום, הן באשר לעובדה כי לא רק האחר ידה אבנים והן באשר לעובדה כי עובר להגעת הנאשמים לצומת, הותקפו בו מספר כלי רכב.

58. אכן, ההגינות מחייבת להציג ברקע לאישום לא רק את הרקע המציג את הבעייתיות במעשי הנאשם, כי את מכלול הרקע שיש בו כדי להציג את התמונה השלימה הרלוונטית לאירוע. הדבר נכון בוודאי מקום בו יש ברקע זה כדי להוות בסיס לדיון בתחולת הסייגים לאחריות פלילית של הנאשם (ראו: ע"פ 6392/07 בעניין **יחזקאל**). ואולם, במקרה זה, העבודות שקדמו להגעת הנאשמים לצומת, שהתבררו במשפט, לא היו רלוונטיות לשאלת אשמתם של הנאשמים, שכן עובדות אלו לא היו ידועות להם בשעת מעשה והם נתוודעו להן רק מאוחר יותר. כך או כך, וכאמור להלן, גם לא הייתה להן כל רלוונטיות למעשיו של נאשם 1 שחבל במזיד בכלי הרכב.

ניפוח שמשות כלי הרכב - הגנת הצורך

59. כאמור, המרדף של הנאשמים אחר האחר היה מוצדק, ואולם, השאלה שבה יש להכריע, אינה המרדף אחר האחר, כי אם הפגיעה בכלי הרכב שבסמטה, כשהשאלה היא, האם ביחס למעשה זה של הנאשמים עומדת להם הטענה להגנה עצמית או להגנת הצורך.

60. לדעתי, ככל שהטענה היא שהפגיעה בכלי הרכב נועדה למנוע מהאחר וחבריו לחזור לצומת ולידות בה אבנים, הרי שיש לדחותה. איני סבור כי פעולה מעין זו של פגיעה בכלי רכב ורכוש של אחרים שאינם בין ידיו האבנים, יכולה להוות פעולה שנועדה לסכל את המשך ידיו האבנים, על ידי האחר ו/או הנערים הנוספים שהשתתפו בכך. אדרבה, מדובר במעשה שיש בו אך כדי ללבות את יצר השנאה ולהביא להמשך ידיו האבנים. הנאשמים גם לא יכלו לטעות ולסבור אחרת, אחרי שנוכחו לדעת כי גם הפגיעה במסחרית וגרימת נזק לסחורה שבה, לא מנעו מהאחר ועוד נוספים לשוב לסמטה ולידות לעברם אבנים.

61. פשיטא, כי לא ניתן לקבל את טענתו של מר ראפ בעניין זה כי המהלך ההתקפי בו נקטו הנאשמים שכלל ריצה קדימה, ידיו אבנים ופגיעה בחפצים דוממים, היה נחוץ להפסקת ידיו האבנים, ודי ברור כי גם מר ראפ, שעה שפיקד בצבא ההגנה לישראל, לא הורה ולו פעם אחת על פגיעה בכלי רכב של בלתי מעורבים בכוונה תחילה כדי למנוע ידיו אבנים.

62. מעבר לצורך יצוין, כי עיון בהודעות הנאשמים במשטרה מלמד כי הם כלל לא טענו כי הפגיעה בכלי הרכב נועדה למנוע מהאחר והנערים הנוספים להמשיך ליידות אבנים בצומת, כי אם לצורך הגנתם העצמית (בשונה מעצם המרדף אחרי האחר, לגביו טענו, כי ביקשו למנוע ממנו להמשיך ולידות אבנים בצומת), וככל שטענה מעין זו עלתה בבית המשפט, מדובר בגרסה כבושה שנולדה לאחר מעשה.

ניפוח שמשות כלי הרכב - הגנה עצמית

63. הטענה היחידה שיש לדון בה היא כי הפגיעה בכלי הרכב נועדה למנוע את ידיו האבנים כלפי הנאשמים, שעה

שהם היו בתוך הסמטה ולמנוע את אפשרות דריסתם באמצעות כלי הרכב שהיו בסמטה, נוכח טענת הנאשמים, כי שמעו קריאות מהנוכחים במקום לדרוס אותם.

64. בראשית הדברים יצוין, כי צודקים הנאשמים כי בחינת קיומה של ההגנה צריכה להיעשות במשקפיים של הנאשמים בתוך האירוע, שכן לו חשו הנאשמים, או אף סברו בטעות, כי הם מצויים בסכנת חיים בשלב בו הם עמדו בסמטה במרדף אחר האחר, אזי גם אם בפועל מצב הדברים לא היה כך, והם לא היו נתונים בסכנה, ככל שטענות הייתה כנה יש להחיל את הוראת סעיף 34(א) לחוק הדן ב"טעות במצב דברים" וקובע כי: "העושה מעשה בדמותו מצב דברים שאינו קיים, לא יישא באחריות פלילית אלא במידה שהיה נושא בה אילו היה המצב לאמיתו כפי שדימה אותו". לאמור, הבחינה של קיומן של ההגנות תעשה בהתייחס למצב כפי שהם דימו אותו (ראו: ע"פ 2598/94 **דנינו נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.12.95)).

לטענת הנאשמים, הם היו חשופים לשתי סכנות: ידיו אבנים וסכנת דריסה.

65. ההגנה העצמית קבועה בסעיף 34' לחוק ולפיה "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מידי כדי להדוף תקיפה שלא בדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו..." והיא כוללת שישה יסודות: תקיפה שלא כדין; סכנה; מיידיות; כניסה למצב שלא בהתנהגות פסולה; נחיצות; ופרופורציה (ראו: ע"פ 4191/05 **אלטגאוז נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 25.10.06); ע"פ 4784/13 **סומך נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.02.16)).

66. באשר לקיומה של תקיפה שלא כדין - ברי, כי תחילת האירוע הייתה בתקיפה שלא כדין. וברי, כי גם בשלבים מסוימים במהלך שהותם של הנאשמים בסמטה, הושלכו עליהם אבנים על ידי האחר (כמפורט בסעיף 4 לכתב האישום), וכפי שניתן לראות בסרטונים גם על ידי נערים נוספים (דקה 00:19 ודקה 00:25 בסרטון בצלם). התצפיתנית ציינה במפורש, כי בתחילת האירוע, עד שהתמקדה באחר ובנאשמים, יודו אבנים על ידי מספר נערים, והעובדה כי המאשימה לא הצטיידה עם המצלמה הצבאית הנוספת שהייתה מותקנת במקום, שלא התמקדה בנאשמים ויכולה הייתה ליתן תמונה רחבה יותר של הסמטה, עומדת לחובתה. גם עד התביעה אחמד אלנטשה, אישר כי היו מספר מידי אבנים, וכך גם ניתן ללמוד מהסרטון השני שצולם על הגב' זראקו (נ/3) כי החיילים שבאו לבית בו הייתה הגב' זראקו דברו על כך שהבחינו במצלמות במספר נערים זרקו אבנים מהבית. אין אפוא, ספק כי מדובר בתקיפה שלא כדין שהעמידה את הנאשמים בסכנה מוחשית.

67. עם זאת, צפייה בסרטון, מלמדת באופן ברור, כי אין יסוד לטענה כי בשלב שקדם לניפוץ שמשות כלי הרכב, הושלכו אבנים אל עבר הנאשמים מכל עבר. אכן, אין מקום לטענות ב"כ המאשימה בסיכומיו כי ניתן ללמוד זאת מהפניית הנאשמים את גבם אל המקום ממנו לטענתם נזרקו האבנים. ואולם, העובדה כי הנאשמים והפלסטינים שהתגודדו סביבם, עומדים כל העת, כשאיש מהם לא נראה כמי שמנסה לברוח מאבנים שנזרקות לכיוונם, ומבלי שמי מהם נראה מסתכל, ולו לרגע, לכיוון כלשהו כדי להימנע מפגיעת אבנים בו, מלמדת כי לא נזרקו אבנים אל עבר האנשים והנאשמים, וודאי לא מכל עבר.

68. באשר לתנאי הקובע, כי טענת ההגנה העצמית לא תקום מקום בו המתגונן הביא "בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים", כאמור, אני סבור כי העובדה שהנאשמים רדפו אחרי מיידה האבנים וניסו לתופסו כדי למנוע ממנו את המשך יידי האבנים בצומת, אינה התנהגות פסולה, אדרבה, מדובר בפעולה הראויה לשבח.

69. באשר לתנאי הפרופורציה, בין הנזק שצפוי להיגרם מפעולתו של התוקף לבין הנזק שצפוי להיגרם מפעולתו של הנתקף, אין ספק כי לו אכן היו נתונים הנאשמים במצב של סכנה בזמן שהותם בסמטה, הרי שפגיעה בכלי רכב - ככל שהיה בכך כדי לנטרל את הסכנה (וכמפורט להלן, אני סבור כך), מדובר בבחירה בחלופה מידתית, של בחירה בפגיעה ברכוש על פני פגיעה בגוף של מי מהנוכחים במקום.

70. ובאשר לתנאי הנחיצות. ברי כי לו נסוגו הנאשמים מהמקום ולא עצרו כלל, הם היו מותירים את המשתמשים אחריהם בדרך לסכנת חיים של ממש, וכאמור, יש לדחות את טענות המאשימה בעניין זה. נכון אני לקבל גם את הטענה, כי לו היו הנאשמים נסוגים בשלב כלשהו של האירוע בהיותם בסמטה, הם היו חושפים את עצמם לפגיעה מסכנת חיים ממידי האבנים כנגדם.

71. עם זאת, ברי מעל לכל ספק, כי ניפוץ שמשות כלי הרכב לא היה בהם כל מענה לסכנה שנשקפה לנאשמים ממידי האבנים לעברם. לא היה גם כל מקום לטעות בעניין זה, ולסבור כי ניפוץ השמשות יביא את מידי האבנים לחדול ממעשיהם. אם טוענים הנאשמים כי טעו בעניין זה וסברו כי זו הדרך העומדת להם להינצל, ברי כי אין מדובר בטעות כנה. עדות הנאשמים עצמם מלמדת כי יידי האבנים לעברם נמשך גם לאחר שהחלו בניפוץ שמשות כלי הרכב. טענת מר ראפ כי אלמלא פעלו הנאשמים כפי שפעלו בניפוץ שמשות כלי הרכב, היו הפלסטינאים שנכחו במקום מתנפלים עליהם, חסרת כל בסיס, ואדרבה, מעשיהם של הנאשמים לכלי הרכב יצרו את הסיכון לכך שהם יותקפו על ידי הנוכחי במקום, ולו כדי לחדול אותם ממעשיהם. בסופו של יום, גם מר ראפ אישר כי בסרטונים רואים כי ככל שחולף הזמן והנאשמים ממשיכים לנפץ שמשות כלי רכב, התושבים מתקרבים ומתגודדים סביבם, והוא ציין כי בשלב זה היה עליהם לברוח.

72. לא נותר אלא לדון בטענת הנאשמים, כי ניפוץ שמשות כלי הרכב נעשה נוכח החשש מפני ניסיון דריסה כלפיהם.

73. צפיתי בסרטונים המתעדים את האירוע פעמים רבות, הן במהלך הדיונים והן במסגרת כתיבת הכרעת הדין, ולא ראיתי יסוד כלשהו לטענת הנאשמים כי הם היו נתונים לסכנת דריסה. ספק בעיני אם גרסת הנאשמים כי נשמעו צעקות מפי הנוכחים לדרוס אותם, נכונה, ואולם גם אם אקבלה, ונכון לעשות כן, ולו בשים לב כי המשטרה כלל לא נדרשה לחקור את העדים שנכחו באירוע בעניין זה. ואולם, גם אם נשמעו אמירות מעין אלו באזניהם של הנאשמים, או מי מהם, הרי שבנסיבות, כפי שניתן לראות בסרטונים, כל בר דעת מבין, כי לא נשקפה לנאשמים סכנת דריסה כלשהי, ממי מכלי הרכב שהיו בסמטה. ופשיטא, כי לא הייתה נחוצה הגנה מפני אפשרות דריסה, וודאי לא באופן מיידי.

74. גם אם בגדרי המיידיות, ניתן להחיל גם מצב של "התגוננות מונעת", בבחינת "הבא להרגך השכם להרגו", המתרחשת אמנם בטרם השתכללה התקיפה לכלל סכנת חיים, אך בנסיבות שהיא נדרשת במועד שלאחריו לא תתאפשר כל דרך סבירה למניעת הסכנה שבתקיפה (ע"פ 20/04 קליינר נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(6) 80,90 (2004)). וראו גם: ע"פ 4784/13 בעניין סומך). ואולם, ככל שתוקדם הפעולה למניעת התקיפה מהאפשרות לביצוע התקיפה, לא רק שיגדל הספק באשר לנחיצותה של הפעולה, ולא רק שיגדל הספק בשאלת התקיימות דרישת המיידיות, אלא שהדבר יכול להטיל בספק בשאלת ישירות הצדקת הפעולה (ראו: בועז סנג'רו, **הגנה עצמית במשפט הפלילי** (2000) עמ' 190).

75. במקרה זה, צפייה בסרטונים אינה מותרת מקום לספק, כי לא הייתה נחוצה הגנה מפני אפשרות דריסה, וודאי לא באופן מידי. כל שלושת כלי הרכב (השברולט, האופל והנוסף) חנו בצידי הדרך, נהגים לא היו בתוכם, התחלת נסיעה הייתה לוקחת זמן ודרשה תמרון ליציאה, ולא היה ניתן בנסיבות השטח המצומצם לצבור תאוצה המאפשרת דריסה באופן שתימנע מהנאשמים, ולו את האפשרות לזוז לצדדים. ועל כל זאת - לו היה נכנס נהג כלשהו לאחד מכלי הרכב, והנאשמים היו סבורים כי בכוונתו לדרסם, עמד בפניהם זמן רב לזוז קמעה (מבלי צורך לסגת) ולעמוד מאחורי כלי רכב אחרים או מאחורי המחסום שהיה במקום. התנהגות הנאשמים, הנצפית בסרטונים, גם לאחר שהמסחרית החלה בנסיעה, מלמדת בעליל כי הם לא חששו מניסיון דריסה.

ומעל הכול, וזה עיקר.

76. מסכים אני עם טענת נאשם 1 וב"כ נאשם 2, ששבו וחזרה בסיכומיהם, כי יש להסתכל על האירוע כולו, לאו דווקא תוך התמקדות במעשי הנאשמים, כי אם בסיטואציה כולה, סיטואציה שאין מקום לספק כי היא סיטואציה חמורה, בה מושלכים אבנים אל עבר כלי רכב נוסעים תוך סיכון חיים של ממש למשתמשים בדרך. מסכים אני גם עם טענות נאשם 1 וב"כ נאשם 2 כי יש להיזהר בבחינת האירוע בדרך של "חכמה לאחר מעשה" ויש לתת את הדעת על מצב הדברים כפי שהנאשמים היו נתונים בו, ולמצער סברו כי הם נתונים בו, ולהיזהר בדקדוק יתר על המידה בבחינת מעשיהם, וודאי מידתיות מעשיהם, ובפרט בשים לב כי אין מחלוקת כי אל מול סכנת חיים של ממש שהם היו חשופים לה מיידיו האבנים כלפיהם הם בחרו במעשה של פגיעה ברכוש בת תיקון.

77. ברם, גם לאחר שנתתי דעתי פעם אחר פעם לטענות אלו, ולאחר שהזהרתי את עצמי "לתת את הדעת על המצוקה שבה שרוי המתגונן במהלך התקיפה, ועל-כן יש להיזהר מגלישה לפרשנות דווקנית של דרישת הנחיצות האיכותית, הואיל ופרשנות כזו עלולה לרוקן את ההגנה העצמית מתוכן" (ע"פ 20/04 בעניין קליינר, וראו גם: ע"פ 4784/13 בעניין סומך), **לאחר שצפיתי פעמים רבות מאוד בסרטונים, ברור מתוכם ללא כל ספק כי פעולות הנאשמים לא נעשו כפעולות הגנה כי אם כפעולות מכוונות להזיק לכמה שיותר כלי רכב, אם מתוך כעס, אם בכוונת תגמול או בכוונה להרתיע מי מהנוכחים לפעול בדרך זו בעתיד, אם מכל כוונה אחרת. הנאשמים, עוברים מרכב לרכב, ובאחדים מהם משמשה לשמשה והם מנפצים, ושבים ומנפצים שמשה אחר שמשה, גם כשברור להם לחלוטין כי לא ניתן יהיה לבצע פיגוע דריסה באמצעות הרכב. עיון בסרטון בצלם גם מלמד כי חלק מהמשמות נופצו שעה שכוח משטרתי כבר הגיע למקום, ומסתבר כי הם ידעו על הגעת השוטרים. דבר אחד ברור אפוא - לא הייתה זאת פעולת הגנה. הנאשמים לא פעלו מתוך פחד, והסרטונים מעידים בעליל כי**

הם לא פעלו מתוך כוונה למנוע סכנה, אלא רק מתוך כוונה לפגוע בכלי הרכב.

78. אכן, ניכר כי נאשם 1 היה דומיננטי יותר, ואף פגע ביותר כלי רכב. נאשם 2, על אף שאת האבן הראשונה באירוע (לא לעבר כלי רכב כי אם לעבר האחר, כשכאמור, למעשה זה לא ייחסה לו המאשימה עבירה כלשהי) הוא השליך, בכל שאר האירוע הוא למעשה הולך אחר אביו, נאשם 1, ומשלים את מעשיו. איני סבור, כטענת ב"כ נאשם 2, כי נסיבות אלו - היותו בנו של נאשם 1 - מהווה טענת הגנה. אכן, לו הנאשמים היו מצויים בסכנה ומעשיהם כלפי כלי הרכב היו בגדר פעולת התגוננות, ברי כי מצופה היה שנאשם 2, לא יותיר את אביו לסכנה ויעזוב את המקום. ברם, כאמור, הסרטונים מלמדים כי לא היה מדובר בפעולת הגנה, ועל כן עובדת היותו של נאשם 2 בנו של נאשם 1, אינה מצדיקה את מעשיו. ייתכן ולנסיבה זו תהיה משמעות לעניין העונש.

הגנת הצידוק

79. בכך גם יש לדחות את הטענה להגנת הצידוק, אך מעבר לצורך אציין כי גם לא מתקיימים התנאים הקבועים בחוק להגנה זו. סעיף 34(1) לחוק קובע כי: "לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שעשה באחד מאלה: (1) הוא היה חייב או מוסמך, לפי דין, לעשותו...", ותנאי זה אינו מתקיים במקרה זה. גם הוראות חוק לא תעמוד על דם רעך לא חייבו את הנאשמים לפעול במרדף אחר מידי האבנים. שכן, החוק מחייב בחובת הצלה והושטת עזרה לאדם המצוי בסכנה חמורה ומיידית לחייו, סיטואציה שלא עמדה בפני הנאשמים בהיותם בסמטה. אך כאמור, העיקר הוא כי אף הוראת חוק לא חייבה את נאשם 1 לנפץ את שמשות כלי הרכב, ולא הייתה תכלית למעשה זה מלבד הכוונה כשלעצמה, לחבול במזיד בכלי רכב אלו, של אנשים שלא עשו לנאשמים דבר.

יש לדחות אפוא, את טענות הנאשמים לקיומן של הגנות הצורך, הגנה עצמית וצידוק.

המשפט העברי - צורך והגנה עצמית

לסיום פרק זה אציין כי גם לפי המשפט העברי לא עומדים לנאשמים הגנת הצורך וההגנה העצמית.

80. נאשם 1 הצביע בסיכומיו על פסיקת הרמב"ם (**משנה תורה**, הלכות חובל ומזיק פרק ח, הלכה יד): "מי שרדף אחר הרודף להושיע הנרדף ושביר את הכלים בין של רודף בין של כל אדם פטור, ולא מן הדין אלא תקנה היא שלא ימנע מלהציל או יתמהמה ויעיין בעת שירדוף". מכאן נתבקש ללמד, כי מי שעסוק בפעולת הצלה, פטור מתשלום נזקים שגרם לרכושם של צדדים שלישיים שאינם קשורים לעבריון שאת פעולתו נתבקש למנוע.

81. ואולם מדין זה עצמו נלמד, כי מדובר בפטור מתשלומים שנקבע בתקנת חכמים במטרה לעודד הצלת נפשות, ולמנוע מצב שאנשים יתמהמהו בביצוע פעולות ההצלה מהחשש שתוטל עליהם חובה כספית. ומכאן, כי ההיתר להזיק ממון חברו בכוונה הוא רק בפעולות שנעשו אגב פעולות ההצלה, כדי למהר ולהחיש את הצלת חברו, ושהפטור מתשלומים קיים גם אם בסופו של דבר התברר כי ניתן היה להשלים את פעולות ההצלה מבלי לגרום את הנזק (ראו: אברהם שיינפלד, **חוק לישראל - נזיקין** (תשנ"ב) בעמ' 122 ה"ש 77). לכן, ככל שהיה מדובר במקרה זה בנזק שנגרם

אגב פעולת ההצלה, הדין לפי המשפט העברי, היה פוטר מתשלומים. ברם, כאמור, כאשר מדובר בפעולות מכוונות לגרימת נזק שאין בהן כדי לסייע בהצלה, כבמקרה זה, אין כל היתר להזיק ממונו של צד ג'.

82. זאת ועוד. כאמור, במקרה זה, גם לפי טענת הנאשמים (למצער, בהודעותיהם במשטרה), הפגיעה בכלי הרכב לא נעשתה להצלת אחרים כי אם להצלת עצמם מהסכנה שנשקפה להם בהיותם בסמטה. בעניין זה, הדין במשפט העברי שונה, והסוגיה הרלוונטית היא סוגיית "המציל עצמו בממון חברו" הנדונה בתלמוד הבבלי במסכת בבא קמא (דף ס, עמוד ב). הסוגיה מעלה כי דוד המלך הסתפק בשאלה האם יכול הוא ליטול מגדישים של ישראל שהתחבאו בהם פלישתים, לצורך הצלת חיים, ושלחו לו שאסור להציל עצמו בממון חברו. וכך נאמר שם:

"ויתאוה דוד ויאמר מי ישקני מים מבור בית לחם אשר בשער, ויבקעו שלשת הגבורים במחנה פלשתים וישאבו מים מבור בית לחם אשר בשער [וגו'] (שמואל ב כג, טו) - מאי קא מיבעיא ליה [=באיזו שאלה הסתפק דוד - א.ס.]?... רב הונא אמר: גדישים דשעורים דישראל הוו דהוו מטמרי פלשתים בהו [=שהיו מתחבאים בהם הפלשתים], וקא מיבעיא ליה: מהו להציל עצמו בממון חברו? שלחו ליה: אסור להציל עצמו בממון חברו..."

83. הראשונים נחלקו בפירוש ההלכה העולה מסוגיה זו, ובמשמעות הקביעה כי "אסור להציל עצמו בממון חברו". **רש"י** (שם, ד"ה ויצילה) מפרש את הסוגיה כפי העולה מפשוטה, שהספק היה האם אכן מותר לאדם להציל את עצמו בממון חברו, והמסקנה היא, שאסור לאדם להציל חיו במחיר פגיעה בממון חברו. לעומת זאת, **התוספות** (שם, ד"ה מהו להציל) פירשו, שלא היה כל ספק שפעולת ההצלה עצמה מותרת. לא עלה על דעת איש לומר, שאסור לאדם להציל את עצמו בממון חברו (ור' שלמה לוריא, המהרש"ל, מגדולי פוסקי ההלכה ופרשני התלמוד במאה ה-16 (בספרו **ים של שלמה**, שם) הוסיף על כך, שלא זו בלבד שמותר לו להציל עצמו בממון חברו אלא שהוא אף מחויב לעשות כן ואם לא עשה כן מתחייב בנפשו). לדברי התוספות, הספק של דוד היה רק בשאלת התשלומים, לאמור, האם לאחר שציל עצמו ויעבור האונס, יהיה חייב לשלם לניזוק, אם לאו. על כך באה ההכרעה, כי הוא חייב לשלם מה שהזיק את חברו או מה שנטל ממנו מחמת האונס.

84. הנה כי כן, המשפט העברי מבחין בין המזיק ממון של צד שלישי (שאינו העבריין) תוך כדי פעולותיו להצלת אחר, שפטור מלשלם, לבין המזיק ממון של צד שלישי תוך כדי פעולותיו להצלת עצמו, שחייב לשלם על הנזק. הטעם להבחנה זו נעוץ בכך, שהפועל להצלת הזולת, יש צורך לתקן תקנה המעניקה לו חסינות מפני אחריות בניזקין, כדי שלא יחשוש להציל את זולתו. לעומת זאת, הפועל להצלת עצמו, אין חשש שיימנע מכך, ולכן אין הצדקה לפטרו מתשלומי ניזקין, אף שפעולתו הייתה מוצדקת בנסיבות העניין.

85. אכן, לשון התלמוד "אסור להציל עצמו" אינה עולה יפה עם פירוש התוספות, שלפי שיטתם אין הדיון בתלמוד עוסק כלל בשאלת המותר והאסור אלא רק בשאלת התשלום. ברם, מאידך, פירושו של רש"י מוקשה מחמת הסברה, כיצד ייתכן שיהיה אסור לאדם ליטול ממון חברו או לפגוע ברכוש חברו על מנת להציל עצמו ממוות. והלוא כלל גדול בדין הוא, שאין דבר העומד בפני פיקוח נפש חוץ משלוש העבירות החמורות שהן עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים.

86. ביישוב דבריו של רש"י נאמרו הסברים שונים, ומתוכן נציין רק את דברי ר' יעקב עטלינגר, בעל שו"ת בניין ציון (סימן קסז), המסביר, כי לאמתו של דבר, ישנן ארבע עבירות שאינן נדחות מפני פיקוח נפש, ומלבד השלוש הנזכרות יש למנות גם את עבירת הגזל. הרציונל העומד בבסיס גישה זו הוא, שאף שפיקוח נפש מתיר לאדם לעבור על איסורי תורה, מכל מקום אין זה יכול להיות "על חשבון" השני ועל ידי פגיעה בזכויותיו. כמקור לכך יש שצינו את דברי התלמוד ירושלמי (עבודה זרה פרק ב, ב), שם נאמר: "ואין דוחין נפש מפני נפש לא סוף דבר שאמ' לו הרוג את איש פלוני, אלא אמ' לו חמוס את איש פל'". מכאן, שגם עבירת הגזל אינה נדחית מפני פיקוח נפש. לעומת זאת, סברה דומה נדחתה בתלמוד בבלי (כתובות דף יט, א), שם הובאה דעה מעין זו בשם רב חסדא, לפיה ר' מאיר סבור ש"עדים שאמרו להם חתמו שקר ואל תהרגו יהרגו ואל יחתמו שקר". ברם, רבא דחה סברה זו, מהטעם שאין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש אלא ג' עבירות.

87. שיטה שונה במקצת בביאור הסוגיה עולה מדברי הרא"ש (בבא קמא, פרק ו, אות יב), הכותב: "הא לא מביעיא ליה אי שרי למיקלינהו (=בזה לא הסתפקנו אם מותר היה לדוד לשרוף את הגדישים - א.ס.) להצלת ישראל דמילתא דפשיטא היא דאין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש אלא שלוש עבירות אלא הכי איבעיא ליה מהו למיקלינהו אדעתא דליפטר מתשלומין ואמרו ליה אסור להציל עצמו בממון חברו אדעתא דליפטר אלא יציל עצמו וישלם". כלומר, הרא"ש אינו מסכים עם פירוש רש"י, וכותב כדבר פשוט שמותר להציל עצמו בממון חברו, שהרי פיקוח נפש דוחה כל התורה. עם זאת, הרא"ש מסיים, שאם כוונת המזיק להיפטר מן התשלומים אכן אסור לו להזיק, ורק אם מזיק על מנת לשלם - מותר.

88. כדברי הרא"ש נפסקה ההלכה בשולחן ערוך (חושן משפט, סימן שנט, סעיף ד): "אפילו הוא בסכנת מות וצריך לגזול את חברו כדי להציל נפשו, צריך שלא יקחנו אלא על דעת לשלם".

89. הנה כי כן, גם אם שבירת שמשות כלי הרכב הייתה לתכלית הגנתם העצמית של הנאשמים, אזי לפי המשפט העברי, ההיתר לעשות זאת, הוא רק מתוך כוונה לשלם לניזוקים את נזקם בחלוף הסכנה. אין היתר לגרום נזק לצורך הגנה עצמית מתוך כוונה שלא לשלם. פשיטא כי אין כל היתר לגרום נזק שעה שאין בו כל צורך להצלה כבמקרה זה.

הגנה מן הצדק

90. בשולי הדברים, יש לדחות את טענות הנאשמים להגנה מן הצדק, הן בהתייחס לנסיבות פתיחת חקירת האירוע והן הטענה לאכיפה בדרנית.

91. איני סבור כי העובדה שהחקירה החלה נוכח פרסום הסרטון של בצלם, יש בה כדי להוות הגנה מן הצדק, או הגנה כלשהי. גם איני סבור, כי יש בכך ללמד, שמלכתחילה סברה המאשימה כי לא בוצעה עבירה על ידי הנאשמים או מי מהם.

92. באשר לאי העמדתו של האחר ושל שאר מידי האבנים לדין. עמדת המאשימה, כי נעשתה חקירה לאיתור האחר, מיידה האבנים, והוא לא אותר, מקובלת עלי. גם אם היה מקום לעשות מאמצים מרובים יותר, וגם אם לא ניתן הסבר מספק לכך ששירות הביטחון הכללי לא נתן סיוע, כעדות החוקר סבג, ולא ניתן הסבר מניח את הדעת לאי חקירת העדים בעניין זה, מלבד הטענה כי הם ממילא לא היו משתפים פעולה, אין בכך כדי להקים לנאשמים הגנה מן הצדק, בהתאם להלכות המחייבות בעניין זה, ובפרט לשימוש בהגנה זו במקרים חריגים בלבד ולכך שלא כל מעשה נפסד של רשויות החקירה יצדיק את ביטול האישום מטעמי הגנה מן הצדק (ראו: ע"פ 6328/12 **מדינת ישראל נ' פרץ** (פורסם בנבו, 10.09.13); ע"פ 4988/08 **פרחי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 18.08.11)). לכל היותר, יש מקום להביא עניין זה בחשבון לעניין העונש לצד יתר נסיבות האירוע, בהתאם למבחן השלישי שנקבע בעניין **בורוביץ' נ' מדינת ישראל**, פ"ד נט(6) 776 (2005).

בשים לב לכל האמור, אני מרשיע את הנאשמים בעבירה של חבלה במזיד ברכב בצוותא שיוחסה להם בכתב האישום, לאחר שנדחו טענות ההגנה שהעלו.

ניתנה היום, ד' תשרי תשע"ט, 13 ספטמבר 2018, במעמד המתייצבים.